

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.10.1988, sp. zn. 4 Tz 35/88, ECLI:CZ:NS:1988:4.TZ.35.1988.1

Číslo: 31/1989

Právní věta: Jestliže soud povolí obnovu řízení a zruší výrok o vině, musí vždy podle § 284 odst. 1 tr. ř. zrušit i výrok o trestu, který má ve výroku o vině svůj podklad, a to i tehdy, jde-li o trest, který byl jako souhrnný uložen v jiné trestní věci. Není přitom rozhodné, kterým soudem byl souhrnný trest uložen.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.10.1988

Spisová značka: 4 Tz 35/88

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Obnova řízení

Předpisy: 141/1961 Sb. § 284 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31

Jestliže soud povolí obnovu řízení a zruší výrok o vině, musí vždy podle § 284 odst. 1 tr. ř. zrušit i výrok o trestu, který má ve výroku o vině svůj podklad, a to i tehdy, jde-li o trest, který byl jako souhrnný uložen v jiné trestní věci. Není přitom rozhodné, kterým soudem byl souhrnný trest uložen.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 21. října 1988 sp. zn. [4 Tz 35/88](#).)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení okresního soudu v Děčíně z 27. srpna 1987 sp. zn. 3 Nt 203/87 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Pravomocným trestním příkazem okresního soudu v Děčíně za dne 23. října 1985 sp. zn. 3 T 1089/85 byl obviněný J. M. uznán vinným přečinem proti majetku v socialistickém a v osobní vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. a byl mu uložen peněžitý trest ve výši 1500,- Kčs a náhradní trest odnětí svobody na dva měsíce.

Výrok o trestu v tomto trestním příkazu byl zrušen rozsudkem okresního soudu v Sokolově ze dne

25. června 1986 sp. zn. 3 T 111/86, kterým byl obviněnému J. M. uložen souhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody na deset měsíců se zařazením pro jeho výkon do první nápravně výchovné skupiny. Uvedeným rozsudkem byl obviněný uznán vinným trestním činem neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák. spáchaným dne 12. prosince 1985. (Shora uvedený trestní příkaz byl obviněnému doručen 30. 4. 1986; tímto dnem tedy nastaly účinky spojované s vyhlášením rozsudku – § 314e odst. 4 tr. ř.). Rozsudek okresního soudu v Sokolově nabyl právní moci dne 9. 7. 1986.

V trestní věci okresního soudu v Sokolově sp. zn. 3 T 116/86 byla na obviněného J. M. podána obžaloba pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák., trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. s použitím § 139 tr. zák., trestný čin neoprávněného užívání motorového vozidla podle § 209a odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. a trestný čin příživnictví podle § 203 tr. zák. Této trestné činnosti se obviněný podle obžaloby dopouštěl v období od srpna 1985 do prosince 1985. Usnesením okresního soudu ze dne 4. července 1986 sp. zn. 3 T 116/86 bylo trestní stíhání obviněného pro shora uvedené trestné činy s výjimkou trestného činu podle § 209a odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák. zastaveno z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. s odůvodněním, že skutky uvedené v žalobním návrhu jsou součástí skutku, kterým byl obviněný pravomocně uznán vinným shora citovaným trestním příkazem okresního soudu v Děčíně. Usnesení o zastavení trestního stíhání nabylo právní moci dne 18. srpna 1986.

Usnesením okresního soudu v Děčíně ze dne 27. srpna 1987 sp. zn. 3 Nt 203/87 byla k návrhu prokurátora povolena obnova řízení skončeného pravomocným trestním příkazem okresního soudu v Děčíně ze dne 23. října 1985 sp. zn. 3 T 1089/85, tento trestní příkaz byl zrušen, dále však byl také zrušen rozsudek okresního soudu v Sokolově ze dne 25. června 1986 sp. zn. 3 T 111/86 (zrušení nebylo omezeno jen na výrok o souhrnném trestu) a rovněž bylo zrušeno i usnesení okresního soudu v Sokolově ze dne 4. července 1986 sp. zn. 3 T 116/86. Usnesení okresního soudu v Děčíně o povolení obnovy řízení nabylo právní moci dne 31. 8. 1987. Okresní soud stručně odůvodnil tím, že při vydání trestního příkazu shora uvedeného nebylo známo, že obviněný spáchal další majetkovou trestnou činnost, která tvoří se skutkem uvedeným v trestním příkazu pokračující trestný čin a dále, že výrok o trestu v trestním příkazu byl zrušen rozsudkem okresního soudu v Sokolově sp. zn. 3 T 111/86 v rámci ukládání souhrnného trestu, a proto bylo třeba všechna rozhodnutí uvedená ve výroku usnesení o povolení obnovy zrušit.

Proti usnesení okresního soudu v Děčíně ze dne 28. srpna 1987 sp. zn. 3 Nt 203/87 o povolení obnovy řízení podal ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona. Namítl, že soud, který rozhoduje o povolení obnovy řízení, nemůže povolit obnovu též v trestních věcech jiných soudů, a nemůže tedy jejich rozhodnutí zrušit. Pokud tak okresní soud v Děčíně napadeným usnesením učinil, porušil podle názoru stížnosti pro porušení zákona ustanovení § 281 odst. 2 tr. ř. v neprospěch obviněného. Obě rozhodnutí okresního soudu v Sokolově, která okresní soud v Děčíně napadeným usnesením zrušil, nejsou také podle stížnosti pro porušení zákona rozhodnutími navazujícími na zrušený trestní příkaz okresního soudu v Děčíně ze dne 23. října 1985 sp. zn. T 1089/85, jak se zřejmě mylně domníval okresní soud v Děčíně i prokurátor, který podal v tomto smyslu návrh na povolení obnovy řízení, a proto je také nebylo možno napadeným usnesením zrušit podle § 284 odst. 1 tr. ř. Ministr spravedlnosti ČSR proto navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným usnesením okresního soudu v Děčíně byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 281 odst. 2 tr. ř., aby napadené usnesení zrušil a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR z podnětu stížnosti pro porušení zákona přezkoumal usnesení okresního soudu v Děčíně ve všech jeho výrocích jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že napadeným usnesením byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 281 odst. 2 a § 248 odst. 1, 2 tr. ř.

V prvé řadě je třeba uvést, že okresní soud v Děčíně dospěl správně k závěru o splnění podmínek povolení obnovy ve věci sp. zn. 3 T 1089/85. Chybný je však výrok napadeného usnesení tohoto soudu v tom, kterých dalších rozhodnutí se povolení obnovy týká, a tedy která rozhodnutí je třeba podle § 284 odst. 1 tr. ř. zrušit. Z ustanovení § 281 odst. 2 tr. ř., podle něhož o návrhu na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, a řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, rozhoduje soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni; je zřejmé, že okresní soud v Děčíně mohl rozhodnout o návrhu prokurátora na povolení obnovy řízení jen ve vztahu k trestnímu příkazu ze dne 23. října 1985 sp. zn. 3 T 1089/85. Také jen tento trestní příkaz mohl usnesením o povolení obnovy řízení zrušit. Výjimku pak tvoří výrok o souhrnném trestu, který byl obviněnému uložen rozsudkem okresního soudu v Sokolově ze dne 25. června 1986 sp. zn. 3 T 111/86 a při jehož uložení byl zrušen výrok o trestu z výše uvedeného trestního příkazu. Jen při ukládání souhrnného trestu, resp. v jeho rámci při zrušování trestu uloženého dřívějším rozsudkem je soud oprávněn rozhodovat také o trestní věci jiného soudu, jako by šlo o trestní věc jedinou. To vyplývá ze zásad o ukládání souhrnného trestu, uvedených v § 35 odst. 2 tr. zák. Jestliže soud povolí obnovu řízení ve výroku o vině, musí vždy zrušit současně s výrokem o vině i výrok o trestu. Jde-li tu o trest, který byl jako souhrnný uložen v jiné trestní věci, týká se povinnost zrušit výrok o trestu tohoto trestu souhrnného. Okresní soud v Děčíně byl proto při povolení obnovy řízení a zrušení trestního příkazu povinen zrušit i výrok o souhrnném trestu z rozsudku okresního soudu v Sokolově ze dne 25. června 1986 sp. zn. 3 T 111/86. Nebyl však oprávněn zrušit tento rozsudek celý, tedy včetně výroku o vině, jak chybně napadeným usnesením učinil.

Rovněž tak se usnesení o povolení obnovy řízení nemohlo dotknout usnesení okresního soudu v Sokolově ze dne 4. července 1986 sp. zn. 3 T 116/86, kterým bylo trestní stíhání zastaveno z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. Jde tu o rozhodnutí jiného soudu a zrušení tohoto usnesení je v rozporu s ustanovením § 281 odst. 1, resp. 2 tr. ř. a nejde ani o rozhodnutí obsahově navazující na trestní příkaz okresního soudu v Děčíně ze dne 23. října 1985 sp. zn. 3 T 1089/85, aby je bylo možno zrušit spolu se zrušením tohoto trestního příkazu podle § 284 odst. 1 třetí věta tr. ř. (K tomuto srov. č. 50/1979 sb. rozh. tr.). Pokud tedy okresní soud v Děčíně usnesením o povolení obnovy řízení zrušil vedle shora uvedeného trestního příkazu také celý rozsudek okresního soudu v Sokolově ze dne 25. června 1986 sp. zn. 3 T 111/86 (a ne pouze výrok o uložení souhrnného trestu) a dále usnesení téhož soudu ze dne 4. července 1986 sp. zn. 3 T 116/86, porušil tím zákon v neprospěch obviněného. Zrušením nakonec citovaného usnesení by totiž bylo připuštěno současně dvojí trestní stíhání obviněného pro týž skutek (jednak ve věci sp. zn. 3 T 1089/85 okresního soudu v Děčíně, jednak ve věci sp. zn. 3 T 116/86 okresního soudu v Sokolově).

Okresní soud v Děčíně napadeným usnesením pochybil i v tom, že povolení obnovy řízení a zrušení trestního příkazu, jehož se návrh na povolení obnovy týkal, nevrátil zároveň věc prokurátorovi k došetření podle § 284 odst. 2 tr. ř. Obnova řízení byla provedena proto, že po vydání trestního příkazu vyšly najevo nové skutečnosti soudu dříve neznámé, svědčící o tom, že trestná činnost obviněného byla podstatně rozsáhlejší a že ne půjde jen o přečin, ale o trestný čin. Za těchto okolností nelze po povolení obnovy a zrušení trestního příkazu pokračovat v řízení před soudem na základě původního návrhu na potrestání, ale je třeba věc vrátit do stadia přípravného řízení a nakonec podat obžalobu pro trestnou činnost stíhanou původně ve věci sp. zn. 3 T 1089/85 okresního soudu v Děčíně a ve věci sp. zn. 3 T 116/86 okresního soudu v Sokolově. Jinak již bylo shora naznačeno, usnesení o zastavení trestního stíhání v citované trestní věci okresního soudu v Sokolově tu nelze rušit a toto usnesení také ve věci, které se týká obnova řízení, nevytváří pro další řízení překážku rozhodnutí věci uvedenou v § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.

Poněvadž napadeným usnesením okresního soudu v Děčíně byl porušen zákon v neprospěch obviněného, bylo nutno jej podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušit. O návrhu prokurátora na povolení obnovy

řízení ve věci sp. zn. 3 T 1089/85 okresního soudu v Děčíně je třeba znovu rozhodnout. Proto bylo podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázáno tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. V rámci nového rozhodnutí o povolení obnovy řízení v uvedené trestní věci bude třeba zrušit pouze trestní příkaz ze dne 23. října 1985 a výrok o uložení souhrnného trestu z rozsudku okresního soudu v Sokolově ze dne 25. června 1986 sp. zn. 3 T 111/86 a současně podle § 248 odst. 2 tr. ř. rozhodnout o vrácení věci prokurátorovi k došetření, aby mohla být ve věci podána obžaloba. Okresní soud v Sokolově ve věci sp. zn. 3 T 111/86 pak bude muset po právní moci rozhodnutí o povolení obnovy řízení ve věci sp. zn. 3 T 1089/85 okresního soudu v Děčíně postupovat podle § 288 odst. 3 tr. ř., tj. stanovit rozsudkem ve veřejném zasedání přiměřený trest za trestný čin uvedený v rozsudku sp. zn. 3 T 111/86 ze dne 25. června 1986. Proto je nutno, aby okresní soud v Děčíně zaslal okresnímu soudu v Sokolově po právní moci usnesení o povolení řízení.